

Фокусуємось на якості: як усунути загальні недоліки аудиту?

Олександр Суворов

Директор департаменту методології та контролю якості Baker Tilly в Україні, Віце-президент ФПБАУ

13 грудня 2017 року, м. Харків

Moving Forward

Вступ

- Які загальні недоліки аудитів в світі?
- Чи МСА адресують ці проблеми?
- Яким чином нам покращити наші аудити?

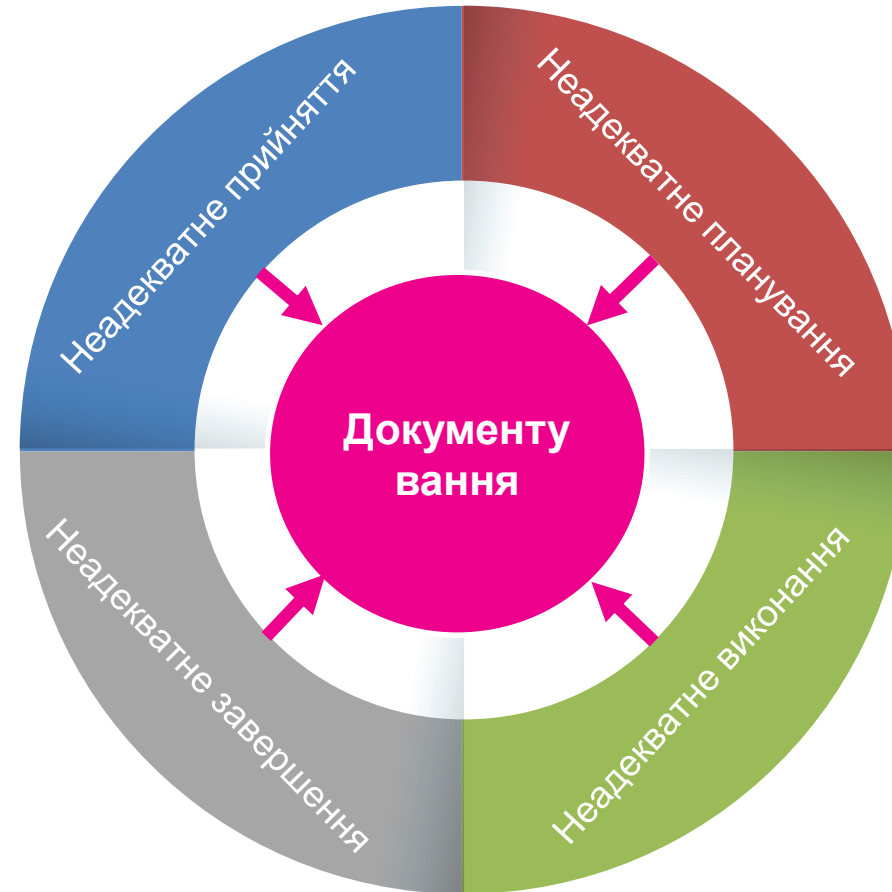
Що і коли може піти не так?

Неадекватне прийняття

- Конфлікт інтересів
- Недостатність ресурсів
- Брак досвіду в спеціальній сфері
- Сумніви в чесності клієнта
- Обмеження обсягу

Неадекватне завершення

- Наслідок неадекватного планування чи завершення
- Незавершені процедури
- Брак нагляду або консультування
- Некоректні висновки за проблемними питаннями
- Задоволення тиску клієнта

Неадекватне планування

- Нездатність зрозуміти бізнес клієнта
- Нездатність ідентифікувати області ризику
- Вибір неналежного підходу до аудиту
- Неправильний розподіл ресурсів
- Нездатність забезпечити комунікації з клієнтом

Неадекватне виконання

- Наслідок неадекватного планування
- Нехтування **АДЕКВАТНИМ** плануванням
- Нездатність інтерпретувати результати тестування
- Неналежні чи неадекватні процедури
- Неналежний рівень суттєвості
- Нездатність знайти докази щодо твердження
- Невдалий час для проведення процедур

Що об'єднує більшість загальних проблем?

- **ДОКУМЕНТУВАННЯ**

- У разі, якщо аудит був проведений належним чином, він **не буде адекватним**, якщо його не було задокументовано належним чином
- Повинні бути докази того, що було зроблено і чому це було зроблено
- Повинні бути докази висновків та основ для висновків
- Документація повинна бути достатня для того, щоб досвідчений аудитор, не пов'язаний з цим аудитом, міг зрозуміти проведений аудит і його результати

Що об'єднує більшість загальних проблем?

- **Нездатність продемонструвати професійний скептицизм**
 - Відсутність завзятості
 - Прийняття пояснень клієнта без обґрунтування та підтвердження
 - Нездатність підтвердити
 - Неможливість пояснити ЯК проблемні питання були вирішені
 - Нездатність пояснити висновки
 - Нездатність розглянути альтернативи
 - **ДОКУМЕНТУВАННЯ**

Міжнародний форум незалежних регуляторів аудиторської діяльності (IFIAR)

- **IFIAR – щорічні огляди результатів інспектування контролю якості**
- **Четвертий щорічний огляд було опубліковано в березні 2017 року**
 - Контроль якості аудиторських фірм
 - Суб'єкти суспільного інтересу, які перебувають в лістингах бірж **(CCI)**
 - Стратегічно важливі фінансові інститути та глобальні системно важливі фінансові інститути
- **Звіти інших регуляторів в загальному доступі**

Результати IFIAR

- **Перевірки якості аудитів CCI 2016**

- Облікові оцінки, включаючи оцінки справедливої вартості
- Тестування внутрішніх контролів
- Аудиторська вибірка
- Визнання виручки

- **Перевірки якості аудитів CCI 2015**

- Тестування внутрішніх контролів
- Оцінки справедливої вартості
- Оцінка ризиків
- Визнання виручки

- **Що ще є доречним для України?**

- Адекватність документування аудиту на кожній його стадії
- Адекватність фінансової звітності і відповідних розкриттів до неї
- Якість формальної частини наданих аудиторських звітів

IFIAR – інші зауваження

- Аналітичні процедури по суті (MCA 530)
- Запаси (...MCA 501)
- Аудит Групи (MCA 600)
- Адекватність фінансової звітності і розкриттів (MCA 700)
- Використання експертів і спеціалістів (MCA 620)
- Пов'язані сторони (MCA 550)
- Огляд контролю якості аудиту (MCA 220)
- Адекватність нагляду за аудитом (...MCA 220)
- Оцінка ризиків (MCA 315 та 330)
- Процедури розгляду шахрайства (MCA 240)
- Безперервність діяльності (MCA 570)
- Висновок аудитора (MCA 700, MCA 701...)
- Комунікації з управлінським персоналом та органами нагляду за процесом звітування (MCA 260, MCA 265, MCA 450, MCA 701 ...)

Головна ідея презентації

- Назва презентації:

Фокусуємось на якості: як усунути загальні недоліки в аудиту?

Головна ідея – максимальне дотримання МСА **УСУВАЄ** загальні недоліки аудиту, оскільки це забезпечує найкращу практику. В той же час регулятори аудиту будуть шукати зони невідповідності у Вашій діяльності!

Яким чином запобігти недолікам?

- **Методологія аудиту**
- **Використання контрольних переліків**
- **Використання стандартизованої робочої документації**

- **Чи це важливо?**

Загальні міркування

- Вчіться на помилках. Приміряйте помилки інших на свою аудиторську практику. Постійно навчайтеся і розширюйте свій професійний кругозір
- Розробіть політики і процедури **«Аналізу причин»** і дотримуйтеся їх!
- Інвестуйте в свій персонал. М'які навички також важливі!
- Автоматизуйте все, що можете автоматизувати
- Змініть підхід **«проставлення галочок»** на підхід, **«заснований на результатах мислення»**. Використовуйте детальні контрольні листи, в тому числі з відкритими питаннями. **«Яким чином ...»** часто ефективніше **«Так / Ні / Не застосовується»**
- Якісне планування – драйвер аудиту
- Здійснюйте контроль якості аудиту протягом всього аудиту, а не перед самим випуском Вашого звіту

Загальні міркування

- Відслідковуйте зміни в МСА
- Комунікації з клієнтом
- Бібліотеки ризиків, ключових питань аудиту, текстів модифікацій, нестандартних пунктів листа-представлення
- Контрольні переліки розкриття інформації у фінансовій звітності (МСФЗ, П(С)БО)
- Перерахунок рівня суттєвості **наприкінці** аудиту

Підсумок

- Міг би зробити краще?
- Повинен зробити краще!

